

לדחוקש בצדיקים בליל ו' דפסח
לכא לאמינה שליטה

אמר דוד ופסלם לו ואלו אמרתי בשלתי
כל אשתי לשלם. והשיר הזה אמר
בילדותו, שמימי היומי לאש עד זקנתו לא
יחד בשלתי והשקט, ומפירח סמך שלא
יסוג אסור. אשר לאש בעל נפש ימוש
לפנמו להחמתן בכל כמו ערס נפלו, אפילו
נמשיסה קטנה להמלת נאלין גדול נהר
ד. והנה המשיסה קטנה הוא האמונה
השלימה. שמתפי מגדול אסד מפלמדי מורי
ז"ל אמר בשם רבו [הדיק ר"ר אלימלך
ז"ע] שהעם המתגלה לזה הוא כלל ו'
של פסח, ומסחוק עמנו לקשר דעמו ומששכמו
בצדיקים הקדושים, לואם הוא פועלת גדולה
וסגולה אמיתית, שזיזם זה נאמר (שס"ח י'
65) ויאמינו צדי ובמשה עבדו, שאמנוסם
צדי נשלמה על ידי התקשרותם במשה.
(מנחם ציון)

במדרש שכל טוב (שמות טרק יד) איתא, שרתן ואבירם נשארם במצורים, וכאו עם
פרעה והמצריים אל הים, ואחר שראו שהים נבקע לבני ישראל, חזרו
בהם ונתערבו עם אחיהם בני ישראל (ס"ב).

והנה, פשטות לשון המדרש משמע שבשעה שנבקע הים לבני ישראל, נתערבו דתן
ואבירם בתוכם ועברו עמם, ולא שנבקע הים במיוחד בשבילם. אמנם
בספה"ק באר מים חיים י"ט על הפסוק "ובני ישראל הלכו ביבשה בתוך הים", כתב
דבר פלא מאד, וז"ל: "ובני ישראל, מיעוט רבים שנים, לומר כי על שנים מישראל
צ"ב נקרע הים, והם דתן ואבירם, שאמרו חז"ל שנשארם ונקרע הים עליהם לכד" (ס"ח).

ויאמינו צדי ובמשה עבדו. אם במשה האמינו - קל וחקר בה' ? אלא ללמדך, שכל הפאמין ברוצה
ישראל, כאלו פאמין במי שאמר ויהי העולם.

אין שום עונש יכול לחול עליו. כמו שכתב הרב היעבץ ביאור משנה המפנה לבו

ויאמר ה' אל משה עד אנה ינאצני העם הזה ועד אנה לא יאמינו בי בכל
האחת אשר עשיתי בקרבו (במנו ד' טו.) ונ"ל דכתבתי ביאור מכילתא ויאמינו בה'
ובמשה עבדו אם במשה האמינו בה' לכ"ש ומה ח"ל לומר במשה וכו'. והעולה משם
כי תכלית כל התורה שיבוא למדרגה "וכו חזק". והמון עם, על ידי שידבקו
בתלמידי חכמים, ממילא הם דבקים בו יתברך. וכוה יובן מי לה' אלי, הכוונה
מי שירצה לדבק בהשיי ידבק אלי תחלה, ועל ידי זה יזכה לדבק בו יתברך.
והעולה מזה כי המדבק עצמו בתלמידי חכמים כאלו דבק בו יתברך, ואז
אין שום עונש יכול לחול עליו. כמו שכתב הרב היעבץ ביאור משנה המפנה לבו
לבטלה הרי זה מתחייב בנפשו כי על כי אין אלהי בקרבי מצאתי וגו'. אי"כ אם
האדם חוטא וראוי לענוש או השיי הפך לבס לשנוא עמו. וכו'.

ובעת נ"ל ליתן טעם למה הסתלקות הדעת גורם גלות והתפשטות הדעת גורם
גאולה, ונ"ל כי הדעת גורם חיבור שנאמר וידע אדם את חוה, לכן בהסתלק הדעת,
אז אין חיבור בין אנשי העולם לאנשי הדעת שהם התלמידי חכמים, לכן גורם
גלות, ובהתפשטות הדעת בעולם נתחברו המון עם - עם אנשי הדעת וגורם
גאולה, והבן.

אכן נשגיני של פסח מתגלה מוח החכמה,
על ידי שנפתחו המוסין כלילי הפסח,
ועל כן הוא יום טוב מקרא קודש. ומפני
זה אמרו צדיקי דורינו, שטוב אז לשקוד
על דלתי הצדיקים, מפני שיכולים להמשיך
אז קדושה על כל השנה. ועל ידי התגלות
החכמה שמתגלה אז, יכולים הצדיקים להפך
חכמת האומות ומתשנותיהם הרעות
שמושבים על עם ה' ואזדה חכמת חכמיהם.

אין שום עונש יכול לחול עליו. כמו שכתב הרב היעבץ ביאור משנה המפנה לבו

הרבי ר' בונים מפשיסחא זצ"ל אמר: כי בדורות האחרונים דבוקים אנשים
הרבה בצדיקים, וזהו עונש כי על כן לא רצו בדורות הראשונים להקשיב לדברי
הנביאים. ואני חושב, שאין זה עונש - אלא תיקון, כי רבים למדו לדעת שהצדיק
הוא איש אמת וכשר, ולכן רצים אחריו ודבקים בו.

(חידושי הר"ם, עניני חסידות)

תרע שאמרו (שנת קי"ט ז') לא חרבה ירושלים אלא בשביל שהשוו בה קטן וגדול.
היינו כדוגמת חטאו של קורח, שהכל היו שוים בעיניו, וטעות זו היא שגרמה לחורבנה
של ירושלים. משום שכשנחלשה אמונת חכמים והשוו בה קטן וגדול, הרי שעל כרחך
רפתה האמונה בהשי"ת, וממילא אירע מה שאירע.

(באר משה - אור"ב, פרשת בשלח)

267
מהבעש"ט, שגדול כח האמונה כל כך אפילו כשאדם מאמין בדבר שאי אפשר
כטבע, האמונה החזקה עושה את הדבר לאפשר, והוא פלא ומופת, והמאמין בצדיק
הדור ככתוב "ויאמינו בה' ובמשה עבדו", אז יש לאל הצדיק לעשות לו נסים
וטובות גדולות לכל צרכיו בבני חיי ומזוני, אבל למי שאינו מאמין בצדיק הדור אי
אפשר לעשות לו טובות עבורו ואין תרופה למכתו.

(מאיר עיני ישראל, בשם מנחת יהודה, אמת ואמונה אות ל"א)

כל הדיבורים שמדברים על הצדיק האמת ועל אנשיו הם טובות גדולות מאד
בגשמי וברוחני.

(ליקוטי עצות, ערך דיבורים על הצדיק אות פ"א)

כתב בספר אילנא דחיי פ' קרח, ויקח קרח וגו' (צמדבר טו ב) אמר הק' מהר"מ
מרימנוב: דלכך נסמכה מחלוקת קרח ועדתו למתנות כהונה, לומר לך שלא די
שהחולקים על צדיק אינם יכולים לעשות לו רעה ח"ו, אלא אף אדרבה מוסיפים לו
ע"י זה יותר טובה ומתנות מן השמים.

(עטרת מנחם, אות כ"ה)

עיקר הדבר תלוי אם מאמינים בצדיקי הדור. צדיקי הדור יכולים מכח
האמונה והבטחון להרים משפל המדרגה את כל מי שנכשל בחטאת געורים.
אינני מתכוון לחסידים העושים כל דבר אסור ומתיימרים לאמור אנו נוסעים אל צדיק
אמת - הללו אין יודעים בין ימינם לשמאלם, ושוא הם יודעים מהו צדיק אמת. אני
מתכוון רק ליהודים שכל ישעם וחפצם לקדש ולטהר עצמם, אלא שנכשלו בחטאת
נעורים, יבואו אל צדיק הדור והוא מעלה כל רעותא דלבא של בשר ודם. וע"י
האמונה יומתקו כל הדינים כמו שנאמר (שמות י"ד ל"ב) "ויאמינו בה' ובמשה עבדו",
כל המאמין במשה כאילו האמין בהקב"ה. זאת היא מצה שאנו אוכלים, מיכלא
דמהימנותא, העיקר להתחזק באמונה ובבטחון, כיון שמתחזקים באמונה ובבטחון אז
מתקיים על מצות ומרורים יאכלוהו ונמתקים כל הדינים בשרשן.

(ספר פי צדיק מאמר כ"א, הרה"ק רבי חיים מצאנו)

בתל אביב היו יושבים אצל הרה"צ רבי יחיאל יהושע מביאלא זי"ע אנשים
פשוטים ונדכאים, חקנים, ולא כולם היו זקני תלמידי חכמים, וכדומה, ומרן זי"ע
היה מקבלם בסבלנות ובמאור פנים. והחסיד ר' אברהם גאלדשטיין ז"ל, עמד פעם
בשלחנו של מרן ז"ל, וחשב בלבו כמה רחוק הרבי מאלו הסובבים אותו, מה לו
ולהם, ומדוע מקדיש להם מזמנו היקר כל כך. ובעודו מהרהר בזה פתח רבינו זי"ע,
ואמר: "הרבי רבי יחזקאל מקאזמיר אמר: שיהודי דומה לעיסה ביד האדם, כל זמן
שהאדם מגלגל ומעסה את העיסה, [= וואלגרט די טייג], אזי אינה מחמיצה, אבל
אם מניחה מידו תיכף מחמיצה העיסה, כך כל זמן שהאדם מתגלגל [= וואלגרט
זיך] אצל הצדיק אינו מחמיץ".

(שמחו צדיקים, בשם חלקת יהושע)